

Vejledning

Fortegnelse over straffede og mistænkelige

Hillerød Byfoged og Frederiksborg Birk

Indhold:

Side 2: Grundregler for indtastningen

Side 4: Vejledning til de enkelte felter i skabelonen

Side 8: Eksempler på Forside, bagside, tom m.v.

Side 9: Eksempler på forskellige skematyper

Vejledning til indtastning af Fortegnelse over straffede og mistænkelige

Denne vejledning er udarbejdet for at sikre høj kvalitet i de indtastede lægdsruller. Det er derfor vigtigt, at du følger den.

Har du spørgsmål til vejledningen, kan du skrive til Rigsarkivet på crowd@rigsarkivet.dk.

Grundregler for indtastningen

Kilden indtastes på samme måde, som der står skrevet i den originale tekst, og med samme stavemåde samt store/små bogstaver. Du skal altså ikke ændre stavemåden til nutidig retskrivning eller rette fejlstavninger. Dette gælder også, selvom du ved, der er fejl. Du kan kommentere fejl i feltet "Indtasters bemærkninger". Du skal heller ikke skrive forkortelser ud. Enkelte undtagelser kan fremgå i vejledningen til de enkelte felter.

Oplever du at et dokument er for svært at tyde, kan du springe til det næste billede i serien ved at bruge "fortryd"-knappen (eller genvejstasten Ctrl+f). Hvis du holder pause midt i indtastningen af en side, kan du gemme som kladder og senere vende tilbage til indtastningen under "Min profil". Kladden ligger til dig på din profil i 24 timer, hvorefter den låses op, så andre – eller du selv – kan taste den færdig.

Alle obligatoriske felter skal udfyldes. Disse er markeret med en rød asterisk (*). Kan du ikke udfylde et obligatorisk felt, fordi der ikke står noget i originalen, sætter du i stedet et hak i boksen "Tomt felt" til højre for indtastningsfeltet.

Er kilden ulæselig?

Er der et ord, borgsav eller tegn, du ikke kan tyde, så skriv i stedet ?? (to - og kun to - spørgsmålstegn):

- Hvis du er i tvivl om f.eks. et efternavn, f.eks. Thorkildsen, da skriver du: Thorkildsen??
- Kan du kun tyde begyndelsen, så skriv det, du kan tyde, f.eks.. Th??
- Kan du kun tyde slutningen, så skriv f.eks. ??sen
- Kan du kun tyde begyndelsen samt slutningen, men ikke det i midten, da skriv f.eks. Th??sen
- Kan du kun tyde den midterste del, men ikke begyndelsen og slutningen, da skriv f.eks. ??kild??
- Kan du slet ikke tyde efternavnet, så skriv: ??

Oplever du, at flere skemaer i denne serie er svære at tyde, kan du med fordel tage håndskriftkurset, eller du kan skifte til en nyere serie, da de ældre serier ofte er svære at tyde.

Du finder kurset her: <https://www.rigsarkivet.dk/udforsk/laer-gotisk-haandskrift/>

Vejledning til de enkelte felter i skabelonen

Indhold	Kommentar
Forside, bagside, tom m.v.	<p>Er dokumentet ikke et lægdsrulleskema, men i stedet en bagside, en dublet, en arkivæske eller andet irrelevant, markeres feltet "ja". Herefter klikker du på "Gem" (eller genvejstasten Ctrl+G). Se eksempler på side 8.</p> <p>OBS: Ingen felter udfyldes efter markering.</p>
Skabelontype	<p>Fortegnelserne er ført i forskellige skemaer gennem årene, og indeholder derfor også forskellige oplysninger. For at gøre det lettere at indtaste oplysningerne, kan du øverst vælge imellem de mest almindelige skematyper:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kort skema</i> • <i>Langt skema</i> <p>Så vil du få vist en tilpasset skabelon, som passer til den specifikke skematype.</p> <p>Se eksempler på forskellige skemaer på side 9-10.</p>
Sogn eller stednavn	<p>Skriv navnet på sognet eller stedet, hvis det er angivet. Oplysningen findes ofte øverst, som overskrift på siden.</p>
Årstal	<p>Skriv årstallet, hvis det er angivet. Årstallet findes ofte øverst på siden.</p>
Løbenummer	<p>Løbenummeret findes yders til venstre i skemaet. Skriv nummeret, som det står i originalen.</p>

Navn	Her skriver du navnet på personen, sådan som det er angivet i originalen. Er der åbenlyse stavefejl, kan den korrekte stavemåde noteres i feltet "Indtasters bemærkninger".
Køn	Vælg "M" for mand/dreng og "K" for kvinde/pige. Køn vil ikke altid være angivet, men hvis du kan se det ud fra navnet, må du gerne angive det alligevel. Kan du ikke udlede kønnet, markeres "Tomt felt".
Alder	Skriv kun personens alder, hvis den står direkte i kilden. Du skal ikke beregne alderen ud fra evt. fødselsdato.
Fødested	Skriv fødestedet, som det er angivet i originalen. Står der "do", eller andet gentagelsestegn, må du dog gerne skrive den oplysning der henvises til. OBS: Findes kun i <i>Langt skema</i>
Forsørgelsessted	Skriv forsørgelsesstedet, som det er angivet i originalen. Står der "do", eller andet gentagelsestegn, må du dog gerne skrive den oplysning der henvises til. OBS: Findes kun i <i>Langt skema</i>
Bopæl	Skriv bopælen, som det er angivet i originalen. Står der "do", eller andet gentagelsestegn, må du dog gerne skrive den oplysning der henvises til.

Hvor længe opholdt sig i sognet	<p>Skriv, hvad der står, præcis som det står i originalen. Ofte står der "Hvor længe opholdt sig i sognet og hvorfra kommen" her skal de to forskellige oplysninger indtastes i hvert sit felt.</p> <p>OBS: Findes kun i <i>Langt skema</i></p>
Hvorfra kommen	<p>Skriv, hvad der står, præcis som det står i originalen. Oplysningen findes ofte sammen med angivelse af, hvor længe vedkomne har opholdt sig i sognet. Se ovenfor.</p> <p>OBS: Findes kun i <i>Langt skema</i></p>
Civilstand	<p>Vælg om muligt den angive civilstand ud fra listen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ugift • Gift • Enke eller Enkemand • Separeret • Fraskilt • Forladt <p>Hvis der står "barn", eller hvis civilstanden ikke er angivet, markeres det som "Tomt felt".</p> <p>OBS: Findes kun i <i>Langt skema</i></p>
Børn	<p>Hvis det er angivet, skrives antallet af børn i dette felt. Oplysningen findes ofte sammen med civilstanden.</p> <p>OBS: Findes kun i <i>Langt skema</i></p>
Erhverv	<p>Skriv, hvad der står i feltet "Erhverv", præcis som det står i originalen.</p>

Straffet	Skriv, hvad der står i feltet "Straffet", præcis som det står i originalen.
Anmærkning	Skriv, hvad der står i feltet "Anmærkning", præcis som det står i originalen.
Indtasters bemærkning	Har du bemærkninger til indtastningen, f.eks. rettelser af stavemåder, et føde- eller giftenavn eller fejl, kan du skrive dem her. Rettelser angives med kildehenvisning.

Eksempler på Forside, bagside, tom m.v.

In English Uopfyldte ønsker

Indtastningsvejledning
Vi taster kilder i Rigsarkivet

Forside, bagside, tom mv. Nej Ja

Indgiv ønske

Afvis Godkend Fortryd Kladde Gem

